

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

Tarkastuslautakunnan kokoonpano 2021–2024

Jäsen	Varajäsen
Helin Jukka	Salonen Terhi
Junnila Vesa-Matti pj.	Pelkonen Tommi
Kuusisto Eija	Kortelainen Outi
Simula Pekka	Uoti Sari
Suominen Anne vpj.	Saarenmaa Ari

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla kuntalaissa säädetään, on tarkastuslautakunnan tehtävänä:

1. seurata tilintarkastajien tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurata tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
2. huolehtia siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, sekä
3. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

ARVIOINTISUUNNITELMA JA TOTEUTUS

Tarkastuslautakunta on suorittanut arviointityön kuntalain 121 § mukaisesti perustuen arviointisuunnitelmaan. Laki edellyttää, että lautakunta antaa valtuustolle jokaiselta vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitellään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Euran kunnassa toimivat lautakunnat:

- Sivistyslautakunta
- Tekninen lautakunta
- Keskusvaalilautakunta
- Tarkastuslautakunta
- Valtuuston vaalilautakunta

Tarkastuslautakunta käsitteli vuotta 2023 kahdessatoista kokouksessa, joista neljä pidettiin vuonna 2023 ja kahdeksan vuonna 2024. Kokoukset olivat osittain hybridikokouksia, joissa osa osallistujista osallistui Teams-yhteydellä. Kunnan palvelutuotantoa arvioitiin lautakuntien ja muiden toimielinten esityslistoihin sekä pöytäkirjoihin perehtymällä sekä viranhaltijoita kuulemalla. Lautakunta käytti hyväkseen myös tilintarkastajan raportointia.

Kokouksia pidettiin teemakohtaisesti eri paikoissa tutustuen samalla tarkasteltavina olevien kohteiden toimintaympäristöihin puutteineen ja vahvuuksineen. Kokouspaikkoina olivat kunnan viraston ohella Hinnerjoen koulu, Kaisan Tupa Hinnerjoella ja Euran urheilutalo.

Sivistystoimen puolella kutsuttiin koulujen rehtorit kuultaviksi kokoukseen oman toimialueensa tilanteesta.

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab, Päivi Rintalan toimiessa vastuullisena tilintarkastajana, avustavina tilintarkastajina toimivat KHT Samuli Virtanen, Emma-Inkeri Pösö ja Liina Raatikainen.

ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Talous

Kuntalain § 110 mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen ja kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Toimintakertomus vuodelta 2023 kuvaa kattavasti ja totuudenmukaisesti kunnan toimintaa.

Tilinpäätöksen ollessa 770 000 euroa ylijäämäinen vuonna 2023 voidaan sen pitää olevan tavoitteiden mukainen.

KUNTAHALLINTO

Toiminnalliset tavoitteet

Euran kunta on valmistellut ja ottanut käyttöön kuntastrategian ohjaamaan viranhaltijoiden ja lautakuntien työskentelyä, päätöksentekoa ja yhtenäisiä tavoitteita. Sen osa-alueita ovat tarkastuslautakuntaakin puhuttaneet aiheet:

- Ympäristö
- Elinkeinojen harjoittaminen
- Palveluiden kehittäminen
- Hyvinvoinnin mahdollistaminen
- Viestinnän kehittäminen

Tarkastuslautakunta pitää kaikkia mainittuja tavoitteita tärkeinä kunnan vetovoimaisuuden ja asukasluvun kehityksen kannalta. Tällaisia toimia tarvitaan koska Euran kunnan väkiluku jatkoi laskuaan myös vuonna 2023.

Työttömyysprosentissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Uusia yrityksiä on Euraan perustettu tarkasteluvuonna 56 kappaletta ja kaikkiin on oltu kontaktissa Prizztech Oy:n toimesta.

Sivistyspalvelut

Poimintaa toiminnallisista tavoitteista

Euran kunnan vakauttamisohjelma on sivistyspalvelujen hallinnossa aiheuttanut muutoksia, joiden tarkoituksena on järjestellä uudelleen työtehtäviä olemassa olevan henkilöstön välillä. Organisaatiomuutoksen tavoitteena on resurssien uudelleen jakaminen opetus- ja tukipalvelujen mahdollistamiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Tarkastuslautakunnan ajatus: "Käsiä kentälle."

Sivistystoimi on saanut merkittäviä kiinteistöresursseja koulukiinteistöihin. Toisaalta käytössä on myös erittäin vanhaa kiinteistökantaa, kuten kirkonkylän koulun yhteydessä toimiva harjaantumiskoulu, jonka toiminta on terveellä pohjalla, mutta kiinteistön huolellisempaan kunnossapitoon on syytä kiinnittää huomiota oppilaiden ja opettajien terveyden sekä kiinteistön säilymisen vuoksi.

Tarkastuslautakunta on kuullut voimakkaan viestin Panelian oppimiskeskuksen henkilökunnan suunnalta että tontilla oleva tarpeeton rakennus haittaa toimintaa ja syö kipeästi tarvittavaa tilaa alueelta. Tarkastuslautakunnan tiedossa ei ole että toivetta olisi kuultu muilla tahoilla.

Tekniset palvelut

Toiminnallisten tavoitteiden arviointia

Teknisen palvelualueen arviointia on hankaloittanut datan puute; esimerkiksi edes asiakaspalautetta ei dokumentoida millään tavalla. Tämä on kuulemma ollut mahdotonta mutta tarkastuslautakunta odottaa tilanteen muuttuvan lähivuosina.

Konsernihallinto

Euran uima- ja urheiluhalli Oy

Koronavirusepidemia oli halliyhtiölle haastava. Sen jälkeen toiminta ei ole palannut täysin ennalleen. Kevään 2021 täyssulku aiheutti pitkäaikaisia vaikutuksia talouteen. Toiminnallisesti uuteen alkuun halliyhtiö pääsi vasta 2021 vuoden lopulla ja 2023 uimahallin puolella on ollut historian suurimmat kävijämäärät. Uimahalli on kuitenkin yksi kunnan isoista vetovoimatekijöistä ja lautakunta vakuuttui saamansa selvityksen perusteella siitä, että toiminnan täysmääräiseen käyttöön on panostettu monipuolisesti. Halliyhtiön toimintaa voidaan pitää kansanterveyttä tukevana toimintana, josta voi hyötyä suuri osa kuntalaisista. Erityisen maininnan ansaitsevat hallissa järjestettävät uimakoulut, jotka antavat kuljetuksineen myös kylillä asuville mahdollisuuden osallistua ja vahvistavat tietoisuutta veden läheisyydessä tarvittavasta henkeä turvaavasta taidosta. Uimakouluja on järjestetty myös aikuisille ja uimakouluihin

osallistuu myös ulkopaikkakuntalaisia. Joidenkin harrastustilojen käyttö on jäänyt vajaaksi ohjaajien puutteen vuoksi.

Suuren kustannushaasteen on aiheuttanut kaukolämpökustannusten ja sähkön hinnan raju nousu. Nämä ovat ymmärrettävästi kustannuksia, joihin ei ole voinut vaikuttaa.

Euran Vuokrakodit Oy

Tarkastuslautakunnan tietojen mukaan osassa vuokra-asuntoja ei ole asukkailta peritty vesimaksua vaan vesi on kuulunut vuokraan. Tähän käytäntöön tarkastuslautakunta toivoo muutosta ja yhdenmukaista linjaa. Asuntojen käyttöaste on korkea ja odotettavissa on että myös valmistuville asunnoille riittää markkinoita.

JVP-Eura Oy

Puhdistamo toimi mittauksen mukaan myös vuonna 2023 hyvin ja ympäristöluvan raja-arvot alittuivat kaikkien kuormitustekijöiden osalta. Yhtiö tavoittelee yhä parempia puhdistustuloksia kehittämällä prosessia. Puhdastaan veden laskutuksessa pyritään toteutuneiden kustannusten ja kehityshankkeiden kattamiseen.

Puhdistusprosessissa kohtuuttoman korkea sadevesien osuus aiheuttaa ongelmia.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESIIN NOSTAMAT KEHITTÄMISKOHTEET

Vaaralliset työyhdistelmät

Euran kunnan taloushallinnossa on edelleen vaarallisia työyhdistelmiä jotka mahdollistaisivat väärinkäytöksiä. Tarkastuslautakunta katsoo, että mahdollisuuksien mukaan tulisi korjata käytäntöjä siten ettei sama henkilö pysty tekemään hankintoja ja hyväksymään laskua.

Aiempaa tarkemmin tulee myös pitää kirjaa henkilöiden tilinkäyttöoikeuksista ja huolehtia että oikeudet peruutetaan tilanteessa, jossa henkilö ei enää tarvitse oikeuksia palvelusuhteen päättyessä tai työnkuvan muuttuessa.

Sisäinen laskutus

Tarkastuslautakunta kiinnittää edelleen huomiota sisäiseen laskutukseen, jolloin saadaan tietoa siitä, millaisia kustannuksia mikäkin toiminto todellisuudessa aiheuttaa.

Ostolaskujen avaaminen julkiseksi dataksi

Tarkastuslautakunta on lukenut Alasatakunta-lehdestä että Euran kunta avaa ostolaskudatan julkiseksi kesästä 2023 alkaen. Tarkastuslautakunta ei osaa pitää julkistamista kovinkaan onnistuneena jos yksikään lautakunnan jäsen ei tietoa löydä.

Tarkastuslautakunta odottaa asiaan merkittävää parannusta; jos tieto on julkinen on se löydettävä helposti.

Sivistystoimi

Sivistyspalveluiden vastuualueella oleva organisaatiomuutos edennyt kiitettävästi. Tavoitteiden mittarit on asetettu ja niiden saavuttaminen on selkeästi kertomuksessa ilmaistu. Perusturvan siirryttyä hyvinvointialueen toimialueelle vuoden 2023 alusta, merkittävä osa sen aikaisemmista kuntalaistason hyvinvointitehtävistä siirtyi sivistystoimen vastuulle. Kunnan hyvinvointikoordinaattorin tehtävät eivät ole vakiintuneet, vaan tehtäviä on hoidettu jo useammankin henkilön toimesta oman työn ohella. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävät ovat kuitenkin vaativat ja kuntalaisten kannalta tärkeitä.

THL kiteyttää hyvinvointikoordinaattorin tehtävät varsin selvästi esim:

- Edistää hyvinvointia osana strategiaa, talousarviota, käyttösunnitelmaa ja tilinpäätöstä.
- Raportoi hyvinvointitilanteesta kunnan johtoryhmälle.
- Huolehtii yhteistyöstä kunnan toimialojen ja muiden toimijoiden kuten järjestöjen, yritysten ja seurojen välillä.
- Yhteistyö hyvinvointialueen ja maakunnallisten verkostojen kanssa
- Kansallisten terveyden edistämisen ja hyvinvointiohjelmien toimeenpanon tukeminen.
- Koulutusten järjestäminen.
- Viestintä.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtävä vaatii asiaan perehtymistä ja riittävän aikaresurssin varaamista, jotta työn tulokset jalkautuvat kuntalaistasolle.

Kiinteistöt

Tarkastuslautakunta kannustaa edelleen kuntaa jatkamaan tarpeettomien rakennusten poistamista kunnan omistuksesta sekä myymällä, purkamalla että purettavaksi myymällä.

Euran vetovoimatekijöistä

Tarkastuslautakunta haluaa kiinnittää koko kuntaorganisaation huomion Euran vetovoimatekijöiden esille tuomiseen ja voimistamiseen. Tällaisia vetovoimatekijöitä Eurasta löytyy ja ne kannattaa tuoda vahvasti myös kunnan ulkopuolisten tietoisuuteen muuttotappion kääntämiseksi, lapsiperheiden ja yritysten kiinnostuksen herättämiseksi ja palveluiden säilyttämiseksi myös haja-asutusalueilla.

1. Työpaikat ja elinkeinot

- Työllisyysmahdollisuudet ja yritystoiminnan edellytykset ovat tärkeitä. Vahvat elinkeinot houkuttelevat ihmisiä alueelle ja tarjoavat paikallisille asukkaille toimeentulon mahdollisuuksia.

- Euran kunnan mahdollisuudet työllisyyden lisäämiseen liittyvät eniten yritysten kasvun mahdollistamiseen esimerkiksi tonttipolitiikalla, joka täällä on hoidettu hyvin. Markkinointia pitää edelleen kehittää.

2. Asuinalueiden houkuttelevuus

- Asuinalueiden viihtyisyys, turvallisuus, luonnonläheisyys, palvelut ja hyvät liikenneyhteydet vaikuttavat siihen, kuinka houkuttelevana kunta nähdään asuinpaikkana.

- Nykyisillä, varsinkin keskustan asuinalueilla eniten tulee kritiikkiä talvisin aurauksesta. Liikenneyhteydet pendelöintialueella (+/- 50 km) ovat lähinnä oman kulkuneuvon käyttäjälle mahdollisia. Julkinen liikenne vähenee kaiken aikaa. Palveluita on asukkaille riittävästi. Ainoastaan Honkilahden, Naarjoen ja Turajärven alueilla vähittäiskauppa on loppu.

- Tänä päivänä luontoarvot ovat yhä tärkeämmässä asemassa. Pyhäjärvi on yhdistävä tekijä niin luontoreittien, Natura-alueiden kuin uimarantojenkin suhteen. Huolenpito, varsinkin kaava-alueella on ollut haastavaa. Varsinkin Kauttuan alueella puistoiksi merkityt alueet tuntuvat enemmänkin Naturalta, kuin kuntalaisten silmää viehättävältä.

- Eurassa uimarannat on hoidettu suhteellisen hyvin, varsinkin Kiperi, jota pääasiassa hoidetaan myös kolmannen sektorin toimesta. Samoin LC Eura/Pyhäjärvi huolehtii Möljän alueen siistinä pidosta. Varsin ihmeellistä on, ettei kuntalaiset tiedä, missä Möljä sijaitsee. Olisivatkohan opasteet paikallaan? Loukosten pukutilat eivät ole asianmukaisessa kunnossa sisätiloiltaan, muuten ranta on houkutteleva.

- Näinä hetkinä parhaillaan kehitetään Myllyojanlahden pysäköintialueen ympäristöä. Kymmenen pistettä yrittäjälle, joka on asian takana. Uudenkaupungin suunnasta tulevat autoilijat kohtaavat Hinnerjoen palvelujen jälkeen ensimmäisenä viihtyisän rannan ja sieltä löytyvät ravintolapalvelut. Hieno kehitys alueelle.

3. Koulutusmahdollisuudet

- Laadukkaat sivistyspalvelut esikasvatuksesta jatko-opintoihin saakka houkuttelevat perheitä ja nuoria alueelle.

- Toimiva varhaiskasvatus ja peruskoulu ovat nuorten perheiden yksi tärkeimmistä vetovoimatekijöistä. Naarjoen ja Turajärven alueita lukuunottamatta koulut toimivat omine haasteineen, mutta toimivat. Pätevä opettajakunta ja jatkuvasti paranevat toimitilat ovat tärkeässä asemassa. Siihen kunta on myös panostanut.

- Etelä-Euran oppimiskeskusten investoinnit olivat viimevuoden tärkein voimanponnistus kylien vetovoimaisuudelle. Kunnan on huolehdittava resurssien riittävydestä myös muuhun kuin seiiniin.

4. Kulttuuri ja vapaa-ajan aktiviteetit

- Monipuoliset kulttuuri- ja vapaa-ajanmahdollisuudet, kuten museot, teatterit, urheiluseurat ja luontoaktiviteetit, voivat tehdä kunnasta houkuttelevan paikan asua ja viettää vapaa-aikaa.

- Eurassa on hyvä harrastaa. Monipuolista lajivalikoimaa tukevia paikkoja löytyy. Varsinkin viime aikoina kovasti puhuttanut palloiluhalli on osoittanut paikkansa ja käyttöaste on varsin korkea. Samoin koko urheilukenttä alue kehittyy koko ajan ja on maakunnallisestikin merkittävä alue urheilun harrastajille.

- Teatteritoiminta on vilkasta. Pyhäjärvi-teatterin ohjelmistoa on saatavilla nykyisin myös talvella Teatteri Pläkissä. Museot ovat toimivia, viimeisin Kauttuan Ruukinpuistoon avattu alueen historiasta kertova museo. Uudenkaupungin suunnasta tuleville matkaa tekeville voisi kyllä osoittaa kylillä, miten puistoon pääsee.

- Paikallisten yrittäjien, Mika Vuori ja Tomi Viren toimesta Euraan on saatu esiintymään kovia artisteja, jotka ovat vetäneet Euran oman "eduskuntatalon" eli vanhan navetan täpötäyteen musiikista nauttivaa väkeä.

5. Asuntojen saatavuus ja hintataso

- Kohtuuhintaiset asunnot ja monipuoliset asumisvaihtoehdot houkuttelevat eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä alueelle.

- Varsinainen häpeäpilkku Euran asuntoalueista on tällä hetkellä Lohiluoman ränsistyneet rivitalot, jotka asukkaat joutuivat hylkäämään virheellisesti tehtyjen remonttien jälkeen asumiskelvottomina. Kunta suunnittelee kaavoittavansa uutta aluetta Kiperiin. Varsin kummallista, kun lähempänä palveluita on ehkäpä luonnonkaunein alue, jonka annetaan olla "luonnontilassa". Sille kunnan olisi tehtävä jotain kiireellisesti.

6. Yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet

- Aktiivinen ja lämminhenkinen yhteisö, jossa on mahdollisuus luoda ja ylläpitää sosiaalisia suhteita, voi tehdä kunnasta houkuttelevan paikan elää.
- Eurassa varsinkin urheilu on aina yhdistänyt väkeä. Monien lajien harrastamisen mahdollistaa juuri ihmisten kaipaama yhteisöllisyys. Eurassa se voi hyvin.

7. Ympäristöystävällisyys ja kestävä kehitys

- Panostukset ympäristönsuojeluun, kestävään kehitykseen ja ekologisiin ratkaisuihin voivat houkuttaa ihmisiä, jotka arvostavat kestävästä elämäntapaa.
- Kauttuanlahden länsipuoli on Natura-alueita, jonka luonnossa kulkija tavoittaa hyvin. Myös itäpuolella varsinkin Hiittenkarin alue on suosittu luontoihmisille. Aikanaan sinne rakennettiin muiden toimijoiden aloitteesta linnuston tarkkailuun tarkoitettu ”kolo”, joka kyllä pitää erikseen löytää. Se sijaitsee sellaisen ”ryteikön” keskellä, että lintu- ja muutkin luontohavainnot jäävät minimaalisiksi.
- Eurajoki virtaa läpi perinnemaiseman, sen rantojen siistiminen ja maisemallinen käyttö keskustan ja jokivarren viihtyisyyden lisäämiseksi on yksi keskeinen kehittämiskohde. Hyvänä esimerkkinä terassiravintola Viihtymä ja sen ympäristö, joka sekä hyödyntää Eurajoen mahdollisuutta että tuo sen virkistysarvoa ihmisten ulottuville. Joki tarjoaa paljon virkistymismahdollisuuksia kuten uintia, melontaa, kalastusta ja paljon muuta.

8. Hallinnon toimivuus ja palvelut

- Hyvin toimiva kunnallishallinto ja laadukkaat julkiset palvelut, kuten terveys- ja sosiaalipalvelut, voivat lisätä kunnan houkuttelevuutta asuinpaikana. Terveys- ja sosiaaliasiat eivät enää kuulu kunnan vastualueeseen, mutta vetovoimatekijöiden osalta toimet niiden saatavuuden jatkuvaan parantamiseen ovat euralaisten aluevaltuutettujen käsissä. Näyttää siltä, että kädet ovat olleet

kotikuntaan kallellaan, koska viimeisimmät uutiset sitä tukevat. Siitä kuuluvat kiitokset kaikille.

Eri tekijöiden yhdistelmä vaikuttaa siihen, kuinka vetovoimaisena kunta nähdään asuin- ja elinympäristönä, ja siten ne ovat tärkeitä tekijöitä kunnan kehittämisessä sekä markkinoinnissa.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta ei keskittynyt numeroiden pyörittelyyn vaan toimintojen arviointiin.

Strategia on organisaation suunnitelma, jolla aiotaan päästä haluttuun päämäärään ja joka sisältää konkreettisia tekoja. Euran kunnan strategian pohjana on valtuuston hyväksymät arvot: vastuullisuus, reiluus ja rohkeus. Päämäärä, johon arvoilla pyritään, on yhdessä ja yhteistyössä uudistuva kunta. Strategiset arvot toteutetaan erilaisin taktiikoin, joiden täytyisi olla konkreettisesti todennettavissa. Kiitettävästi tunnuslukuja onkin käytetty arvioinnissa. Parannettavaa on kuitenkin vielä.

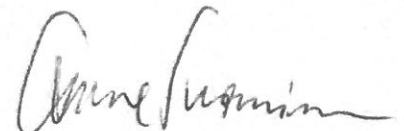
Kulunut vuosi 2023 on ollut muutosten aikaa Eurassa. Edellisiä vuosia on värittänyt pandemia ja sota. Täytyy todeta, ettei soteuudistus tunnu enää niin valtavalta muutokselta kuin se olisi tuntunut ilman kyseisiä vaikeuksia. Helppo muutos ei ollut kyseessä ja vaikeaa tulee olemaan tulevinakin vuosina hyvinvointialueella. Tästä syystä on edelleen hyvä pitää mielessä kuntastrategian periaatteet ja pyrkiä jatkamaan Euran kehittämistä vetovoimaiseksi asuinpaikaksi

Eurassa on kaunis luonto, hyvä asua ja tehdä työtä. Esitämme vastuuvapauden myöntämistä Euran kunnan taloutta hoitaneille toimielimille ja viranhaltijoille.

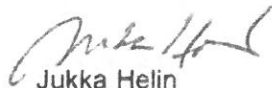
Eurassa 27.5.2024

Vesa-Matti Junnila
puheenjohtaja

Anne Suominen

Jukka Helin

Eija Kuusisto

Pekka Simula